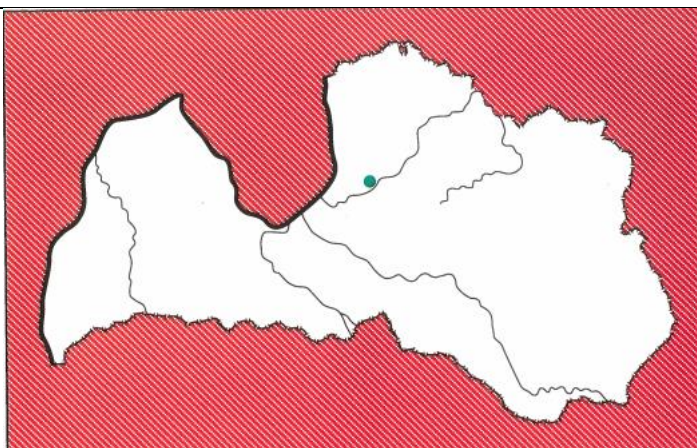

Piezīmes un atsaucis valsts līmeņa sugu aizsardzības mērķu (FRV) noteikšanai: datu izvēle un eksperta pieņēmumi

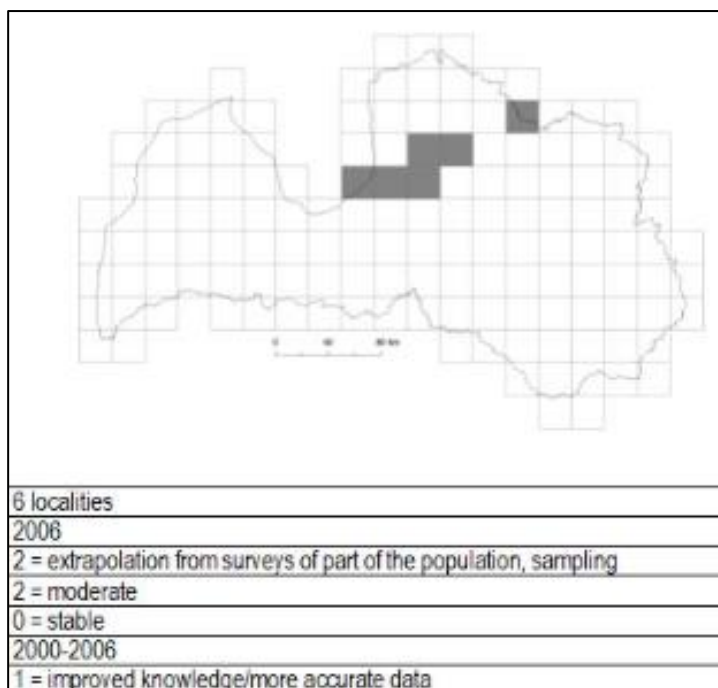
Sugas kods	4044
Sugas nosaukums	<i>Xylomoia strix</i>
Eksperts	Maksims Balalaikins
Darbs pabeigts	15.01.2024.
Vispārējās piezīmes	<p>Tumšā pūcīte <i>Xylomoia strix</i> ir pēc izmēra neliela pūcīte, spārnu plētums apmēram 3 cm. Pamatkrāsa pelēka, bet uz priekšspārniem skaidri izteikta tumši pelēka josla. Vēderiņš pelēks; snukītis labi attīstīts. Taustekļi abiem dzimumiem sarveidīgi.</p> <p>Tumšā pūcīte apdzīvo ziemzaļās kosas <i>Equisetum hyemale</i> dzīvotnes. Ziemzaļā kosa aug galvenokārt upju palieņu mežos, kur tā ir bieži sastopama. Atsevišķos gadījumos ziemzaļā kosa aug klajās vietās. Tumšās pūcītes kāpuri no vasaras beigām un pēc pārziemošanas līdz maijam apdzīvo ziemzaļās kosas stublāju iekšpusi, izēd to saturu tā, ka paliek tikai ārējais cietais apvalks (Balalaikins 2020).</p> <p>Sugas optimālā dzīvotne ir lielu upju ielejās lokalizētie ES nozīmes biotopi: 91E0* <i>Aluviāli meži (aluviāli krastmalu un palieņu meži)</i> un 91F0* <i>Jaukti ozolu, gobu, ošu meži gar lielām upēm</i>. Suboptimālā dzīvotne ir mitrie piekrastes meži upju ielejās, kas neatbilst ES nozīmes biotopa prasībām (Balalaikins 2020). Ņemot vērā to, ka sugas sastopamības noteicošais kritērijs ir tā kāpuru barības auga – ziemzaļās kosas – pieejamība, suga var būt sastopama arī ārpus upju ielejām, ziemzaļās kosas dzīvotnēs.</p> <p>Tumšā pūcīte kā zinātnei jauna suga tika aprakstīta 1980. gadā no divām atradnēm: Latvijā (Turaidā) un Somijā (Mikkola 1980). Savukārt atradne tika publicēta 1983. gadā (Šulcs & Šulcs 1983).</p> <p>1992. gadā tika publicēts raksts par jaunām un mazpazīstamām sugām Latvijā, kur tika norādīts, ka tumšā pūcīte sastopama Gaujas ielejā pie Turaidas (Šulcs 1992). REF vērtība ir pamatota ar datiem no šīs publikācijas, pieņemot, ka uz 1992. gadu valstī bija zināma viena sugas atradne. Šī atradne vēlāk tika norādīta arī Latvijas Sarkanajā grāmatā (Spuris 1998) (1. attēls).</p>

1. attēls. Tumšās pūcītes atradne Latvijā, kas publicēta Latvijas Sarkanajā grāmatā (Spuris 1998).

2004. gadā tika publicēts apkopojums par jaunām un retām tauriņu sugām Latvijas faunā, apkopojot datus uz 1999. gada 1. janvāri. Tumšā pūcīte tika norādīta divās atradnēs (Turaidā un Carnikavā), pamatojoties uz 1996.–1997. gada atradņu datiem (Savenkovs, Šulcs 2004).

2007. gada BD 17. panta ziņojumā populācijas lielums bija norādīts atradnēs – kopumā 6 atradnes (2. attēls). Sugas izplatība bija noteikta visā Latvijas teritorijā.

2. attēls. Tumšās pūcītes atradnes Latvijā saskaņā ar 2007. gada BD 17. panta ziņojumu.

Latvijas tauriņu katalogā (Savenkovs, Šulcs 2010) tumšās pūcītes sastopamība tika noteikta Turaidā, Līgatnē un Carnikavā.

Saskaņā ar sugas izvērtējumu pēc IUCN kritērijiem (Cera 2021) laika posmā līdz 2022. gada augustam tumšā pūcīte konstatēta 15 atradnēs (3. attēls). Turklāt ir ticama sugas sastopamība visā Latvijas teritorijā (N.Savenkovs pers com.).

3. attēls. Tumšās pūcītes atradnes IUCN izvērtējuma forma, 2022. gada augusta dati (Savenkovs 2022).

Pašreiz spēkā esošā tumšās pūcītes monitoringa metodika *Natura 2000* teritorijās Latvijā ļauj aprēķināt sugas populāciju indivīdu izteiksmē, tomēr ārpus *Natura 2000* teritorijām populācijas aprēķins indivīdu izteiksmē nav paredzēts. Ir ticama sugas plašāka sastopamība, ņemot vērā ziemzaļās kosas plašu sastopamību valsts teritorijā.

Piezīmes un pieņēmumi tabulu aizpildīšanā/izmantošanā

	Lauks	Komentāri, pieņēmumi
	Dati_FRP	
REF	Date	1992 (Šulcs 1992)
	Popunit	loc (atradne)
	Min	1 (Šulcs 1992)
	Max	1 (Šulcs 1992)
HDV	Popunit	loc. (atradne)
	Quality & Date	M (2006)
	Min	6
	Max	6
	Trend period	1993–2006
	Trend	=
	Mag_min	na
	Mag_max	na
	Habitat period	P (2006)
	Trend	X

	Lauks	Komentāri, pieņēmumi
	Popunit_final	loc (atradne)
	Min_final	6 Atbilstoši 2007. gada BD 17. panta ziņojumā sniegtajai informācijai.
	Max_final	6
	Trend 1993–2006	S
CV	Date	2013–2018
	Popunit	gridslx1 (1 x 1 km kvadrātu tīkls)
	Min	na
	Max	na
	Value	19
	Type	estimate Eksperta vērtējums.
	Popunit_alt	na
	Min_alt	na
	Max_alt	na
	Value_alt	na
	Type_alt	na
	Method	estimatePartial
	Trend period	2007–2018
	Trend	S
	Mag_min	na
	Mag_max	na
	Method	estimatePartial Daļēji ekstrapolētie dati.
	Habitat period	2007–2018
	Trend	S
	Method	estimatePartial Daļēji ekstrapolētie dati.
	Popunit_final	loc (atradne)
	Min_final	15 Sugas izvērtējums pēc IUCN kritērijiem 2022. gada augustā (N. Savenkovs), ticamākie pašreiz pieejamie dati.
	Max_final	15 Sugas izvērtējums pēc IUCN kritērijiem 2022. gada augustā (N. Savenkovs), ticamākie pašreiz pieejamie dati.
	Trend 2007–2018	S
	Dati_FRR	
REF	Area	64589 km ²
	Period	1992
HDV	Area	64589 km ²
	Quality & period	M (2006)
	Trend	=
	Magnitude	na
	Area_final	64589 km ²
	Trend 1993–2006	stable
CV	Area	35386 km ²

	Lauks	Komentāri, pieņēmumi
	Period	2007–2018
	Trend	S
	Trend_method	estimatePartial Daļēji ekstrapolētie dati.
	Area_final	64589 km ² Sugas kāpuru barības augs – ziemzaļā kosa – sastopams visā Latvijas teritorijā, līdz ar to arī sugas sastopamība iespējama visa teritorijā. Sastopamības precizēšanai trūkst pētījumu.
	Trend 2007–2018	stable
	Lēmumi_FRP	
	Variants (8. attēls)	1. variants. REF, HDV un CV datu izmaiņas nav saistāmas ar populācijas izmaiņām, bet ar izpētes līmeņa pieaugumu.
	1. Klimata pārmaiņas	na
	2. LV populācijas nozīmība	na
	3. Populāciju izolācija	na
	4. Negatīvie faktori	na
	5. Negatīvas tendences	na
	Lēmumi_FRR	
	Variants (8. attēls)	1. variants. Abos laika nogriežņos aplūkojamais parametrs nav mainījies.
	1. Klimata pārmaiņas	na
	2. LV populācijas nozīmība	na
	3. Populāciju izolācija	na
	4. Negatīvie faktori	na
	5. Negatīvas tendences	na

Literatūra un informācijas avoti

Mikkola K. 1980. Two new noctuid species from Northern Europe: *Polia sabmeana* n. sp. and *Xylomoia strix* n. sp. (Lepidoptera, Noctuidae: Hadeninae and Amphipyryinae). – *Notulae Entomologicae*, 60: 217-222.

Savenkov N., Šulcs I. 2004. New and rare Lepidoptera for the Latvian fauna. *Baptia* 29(2): 52-58.

Savenkov N., Šulcs I. 2010. Latvian Lepidoptera Catalogue. Tallinn, Estonian Lepidopterologists' Society, 176 pp.

Šulcs I. 1992: Neue und wenig bekannte Arten der Lepidopteren-Fauna Lettlands. 13. Mitteilung.- *Entomol. Fennica* 3:99-104.

Šulcs A., Šulcs I., 1983. Neue und wenig Arten der Lepidopteren . Fauna Lettlands. 9. Mitteilung. - *Notulae entomol.*, 63: 37-48.